

تفسیر عابدی

جلد دوم

ترکمن تلندہ

مؤلف

حاجی محمد آخوند عابدی کر

حق چاپ و نشر محفوظ للمؤلف

مشخصات کتاب

نام کتاب :	تفسیر عابدی
مولف :	حاجی محمد عابدی آخوند کر
ناشر :	مولف
نوبت چاپ :	هفتم ۱۳۹۲
تیراژ :	هزار جلد
شابک :	۹۶۴-۷۱۵۱-۴۸-۱ ج، ۴، ص ۱۰۰۶
	ت ۷ ۹۸/۴۲ B P

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

الحمد لله الذي نزل الفرقان على عبده مُحَمَّدٍ ليكون للعالمين بشيراً و نذيراً و الصلوة و السلام على اشرف الانبياء و المرسلين سيدنا و مولانا محمداً الذي انزل الله تبارك و تعالى عليه كتاباً منيراً و على آله الذين اذهب الله تبارك و تعالى عنهم الرجس و طهرهم تطهيراً و على اصحابه الذين كانوا معيناً لرسول الله تبارك و تعالى و نصيراً اما بعد الله تبارك و تعالى دنياده جهالت و كفر و بت پرستی شایع بولب آدم لر ضلالت ده و گمراه لقدمه یاشان و قتنده حضرت مُحَمَّد بن عبدالله صلی الله تبارك و تعالى عليه و سلم نی رسول اُتب ایبربدور تا آدم لری کفرنگ شرکنگ و جهالتنگ قرنقی لیغندن چقرب ایماننگ نورنه و علم و دانشنگ نورنه التسون دیب و شو حضرت غه معجزه بولسون دیب شونگه قرآن نی نازل اُتب دور تا قرآننگ وسیله سی بلن خلق لری هدایت و ارشاد اتسون دیب پس قرآن کریم حضرت رسول اکرم اچون بر اولی معجزه دور و اوزننگ حق پیغمبر دغنه دلالت اُتیان بر کلام جاودان دور و شول وقت بر احدى باشرماندور قرآن بلن مبارزه اتمگی اولرده عرب بولب دورب و تورات غه و انجیل غه عالم بولب دورب حتی قرآننگ آیه لری یالی فصاحت و بلاغت ده شونگه منگزش بر آیه نی دوزب بلمان دورلر و شو قرآن کریم ده گچن ملت لرنگ قصه لری و شولرنگ هلاک بولشی بیان ادلبدور تا حضرت رسول اکرم ننگ اُمّت لری شوندن عبرت اَلسون لر دیب و پند اَلسون لر دیب و شو قرآن کریم ده تمام احکام لر حلال و حرام بیان ادلبدور و خداننگ اُتملی دیب بویرغان ایش لری و اُتملی دال دیب نهی اتگان ایش لری بر بر بیان ادلبدور پس الله تبارك و تعالى انسانی مکلف ادبدور شونداقی احکام لری عمل اُتملی دیب پس قرآننگ معناسنی و مفهومنی بلمک هر بر مسلمان غه لازم

مشخصات کتاب

نام کتاب :	تفسیر عابدی
مولف :	حاجی محمد عابدی آخوند کر
ناشر :	مولف
نوبت چاپ :	هفتم ۱۳۹۲
تیراژ :	هزار جلد
شابکد	۹۶۴-۷۱۵۱-۴۸- ۱ ج، ۴، ص ۱۰۰۶
	ت ۷/۴۲/۹۸ B P

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

الحمد لله الذي نزل الفرقان على عبده محمد ليكون للعالمين بشيراً و نذيراً و الصلوة و السلام على اشرف الانبياء و المرسلين سيدنا و مولانا محمدن الذي انزل الله تبارك و تعالى عليه كتاباً منيراً و على آله الذين اذهب الله تبارك و تعالى عنهم الرجس و طهرهم تطهيراً و على اصحابه الذين كانوا معيناً لرسول الله تبارك و تعالى و نصيراً اما بعد الله تبارك و تعالى دنياهه جهالت و كفر و بت پرستی شایع بولب آدم لر ضلالت ده و گمراه لفته یاشان و قتنده حضرت مُحَمَّد بن عبدالله صلی الله تبارک و تعالیٰ علیه و سلم نی رسول اُتب ایبر بدور تا آدم لری کفرنگ شرکننگ و جهالتنگ قرنفی لیغندن چقرب ایماننگ نورنه و علم و دانشنگ نورنه التسون دیب و شو حضرت غه معجزه بولسون دیب شونگه قرآن نی نازل اُتب دور تا قرآننگ وسیله سی بلن خلق لری هدایت و ارشاد اتسون دیب پس قرآن کریم حضرت رسول اکرم اچون بر اولی معجزه دور و اوزننگ حق پیغمبر دغنه دلالت اُتیان بر کلام جاودان دور و شول وقت بر احدی باشرماندور قرآن بلن مبارزه اتمگی اولرده عرب بولب دورب و تورات غه و انجیل غه عالم بولب دورب حتی قرآننگ آیه لری یالی فصاحت و بلاغت ده شونگه منگزش بر آیه نی دوزب بلمان دورلر و شو قرآن کریم ده گچن ملت لرنگ قصه لری و شولرنگ هلاک بولشی بیان ادلبدور تا حضرت رسول اکرم ننگ اُمّت لری شوندن عبرت آلسون لر دیب و پند آلسون لر دیب و شو قرآن کریم ده تمام احکام لر حلال و حرام بیان ادلدور و خداننگ اُتملی دیب بویرغان ایش لری و اُتملی دال دیب نهی اتگان ایش لری بر بر بیان ادلبدور پس الله تبارک و تعالیٰ انسانی مکلف ادبدور شونداقی احکام لری عمل اُتملی دیب پس قرآننگ معناسنی و مفهومنی بلمک هر بر مسلمان غه لازم

ذات دور اما قرآن عرب تلنده بولنسونگ هر کم باشارمیار قرآن دن استفاده اتمگی اونگه گوره علماء لر قرآنی عرب تلنده تفسیر ادشلری یالی فارسی تلنده و باشغه تل لرده تفسیر ابدورلر اما ترکمن تلنده تفسیر ادلن دالدور تاتار تلنده یا ازبک تلنده ادلبدور اما خالص ترکمن تلنده تفسیر ادلمان دور اونگه گوره بعضی استادلر مثلاً استاد مرحوم آنه قلیچ آخوند نقشبندی یالی و استاد محترم عبدالرحمن آخوند پشمکی یالی و استاد محترم قربان آخوند ارادائی یالی و استاد محترم عاشور آخوند نعمانی یالی استادلر بزدن التماس اتدی قرآن کریم نی ترکمن تلنده تفسیر اتسونگ دیب بزده بو اولی ایشندن عاجز بولب نامه اتجگمی بلمانی اولرنگ امرنه مطیع بولب گردن چکدم خدادن توفیق امید اُتب قرآن کریم ننگ تفسیرنی ۱۳۴۹نجی شمسی یلندن باری رادیوننگ وسیله سی بلن ترکمن تلنده ایل خلقه آیدب بیان اتدک ایندی ده قرآن ننگ تفسیرنه عاشق دوشنلر مزنگ بعضی لری التماس اتدی لر شول تفسیرنی چاپ اُتب کتاب اُتب یایر تسنگ دیب بزگه ضعیفلق و سستلق عارض بولغان وقت بولسه ده خداغه توکل اُتب شولرنگ التماس لرنی قبول اُتب شو تفسیرنی تازه ده گوزدن گچرب چاپ اُتب کتاب اُتمگه قصد اتم شو حقه الله تبارک و تعالی ننگ اولی درگاهندن استیاری منگه توفیق بر ب شو اولی و مهم ایشنی یرنه یترب کتاب اُتب خلقنگ اختیارنده قویب انجام برمگه و تمام علماء عظام و استادان محترم و کرامدن التماس اتیارن خطالرمنی محبت قلم لری بلن اصلاح اُتب بزلرگه دعا خیر اُتمک لرنی آرزو اتیارن انسان هیچ وقت خطا و نسیان دن خالی دالدور اونگه گوره خطالرمزی اصلاح ادرسونگز دیب امید اتیارن.

خدانگ توفیق نه محتاج بولغان و خداننگ عاجز بنده سی

حاجی محمد آخوند عابدی کر

۱۳۸۲ / ۱۱ / ۲۴

۲۱ ذیحجه / ۱۴۲۴

۱۳ فابریل / ۲۰۰۴

سوره اعراف تفسیری

سوره اعراف مکّه مکرمه نازل بولبدور اوزی ده ایکی یوز آلتی آیت دن تشکیل بولندور.

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَصِّ ۞ كَتَبْنَا إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِيُنْذِرَ بِهِ وَيُذَكِّرَ
لِلْمُؤْمِنِينَ ۞

الف - لام - میم - صاد آیت متشابه لردن دور اوننگ معنی سنی خداغه تبشرملی دور بو تکین حروف لر خدا بلن حضرت رسول اکرم (ص) ننگ آره سنداقی اسرارلردن دور بو قرآن بر کتاب دور که سنگه نازل أدلدی پس سزنگ قلبنگزده و سینانگزده شو حقه دارلق بولمسون تا سز شو کتابنگ وسیله سی بلن خلق لری خدادن قورقرسنگز دیب و شو کتاب مؤمن لر اچون وعظ و نصیحت دور یعنی منکرلره و کافرلره قرآننگ وسیله سی بلن تبلیغ اتمگه قلبنگز تنگ بولمسون بلکه شو قرآن بلن غافل لرنی آگاه اُتب و مؤمن لرگه نصیحت اُت پس حضرت رسول اکرم (ص) کافرلرنگ انکار اُتب تصدیق اتمیانلک لرنه ناراحت بولب سینه سی تنگ بولیان مش الله تبارک و تعالی شونگه آیدبدور سن قرآننگ وسیله سی بلن خلق لره تبلیغ اتمگی مشکل بلمه و شونی قبول اتمیانلک لرنه قلبنگ تنگ بولمسون سن قرآننگ وسیله سی بلن منکرلری کافرلری قورقرز و مؤمن لره نصیحت اُت دیب دور.

اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۞

سزاوز پروردگارنگزنگ طرفندن سز لرگه نازل ادلن ذات غه یعنی قرآن غه تابع بولنگ و خدانی قویب جن دن یا انسان دن بولن دوست لرنگزه تابع بولمانگ سز نصیحت نی آز قبول قلبانگز پس مسلمان لر غه لازم ذات شودور اوزلرنه نازل ادلگان قرآن غه تابع بولسون لر یعنی خدانی قویب شیطان یالی آزدور غوجی بولدش لره تابع بولسنگز اولر

سزنگ دین دینانگری ویران آتب یله برر اما قرآن بلن وعظ لنیان نهایت ده آزدور اکثرأ قرآن بلن متأثر بولمیارلر قرآن ننگ احکام لرنه مطابق عمل اتمیارلر و خداننگ قرآن نی قویب اوزلرننگ هواهوسنه تابع بولیارلر.

وَكَمْ مِنْ قَرِيبٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَ هَا بِأَسْنَابَيْنَا أَوْهَمَ قَائِلُونَ ﴿٢٠﴾

الله تبارک و تعالی قرآن ننگ نصیحت لرنی قبول اتمدک لری تهدید آتب گچن ملت لره اتگان ایشنی بیان آتب آیدبدور بز نچه نچه شهرلرنی هلاک ائدک شولرغه بزنگ عذابمز گیجه ده گلدی یا گوندیز اویلان چاغنده گلدی دیب دور الله تبارک و تعالی حضرت لوط علیه السلام ننگ قومنی گیجه ده عذاب ایبرب هلاک آتب دور و شعیب علیه السلام ننگ قومنی گوندیزده او یله وقتنده عذاب ایبرب هلاک آتب دور الله تبارک و تعالی شو ایکی وقت نی خاص آتب دور چونکه گیجه آسایش ننگ وقت دور عذاب گلر دیگان گمان یوقدور و او یله چاغی ده استراحت ادلیان وقت دور اول عذاب یاده دوشیان وقت دالدور پس عذاب ننگ غیر منتظره وقتنده گلمگی بتر قتی دگر پس کتاب آسمانی لره تصدیق اتمدک لره و قرآن نی آرقه غه تشلاب عمل اتمدک لره شو طریقه غیر منتظره عذاب برلجک دور اونگه گوره خبردار بولنگ غافل قالاغمانگ .

فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بِأَسْنَانٍ إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢١﴾

پس قچن شولرغه بزنگ عذابمز گلنده شولرننگ دعالری هیچ ذات دالدور مگر بز ظالمین لردن بولدق دیب اقرار اتمک لری دور اوزلرننگ اتگان ظلم لرنه اقرار اتمکدن بشقه ذات آیدب بلمزلر پس کافرلر خداننگ عذابنی گورن وقت لرنده اوزلرننگ کافر بولب اوزلرنه ظلم ادن لک لرنه اقرار اتمجک دورلر اما اول وقتقی اقرار نفع برمز اقرار اتمجک بولسنگ عذاب دن اول اقرار ات تا عذاب گلمز یالی خداننگ تیغی دگماکا توبه آتب خدادن عفو گذشت طلب اتملی اما تیاق دگندن سونگ تیاق ننگ آشاقنده داد فریاد ادننگ فیداسی یوقدور.

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٢﴾

پس قیامت ده اوزلرنه رسول ایبرلن جماعت لردن سؤال ادر مز پیغمبرلرغه نامه جواب بردنگز دیب و رسول لرننگ اوزلرنندن ده سؤال ادرمز امتنگز سزگه نامه جواب بردی لر دیب .

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِم بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ﴿٧﴾

پس بز رسول لرغه واقعنی کاملاً بلب ظاهرنی و باطنی بلن بیان ادرمز بز بهیچ وجه اولردن غائب دالدورمز قیامت‌ده رسول لر قتی قورقرلر ربّ سلّم ربّ سلّم دن بشقه ذات آیدمز لر حتی آیدرلر «لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ» یعنی خدایا بزنگ اچون ذره علم یوقدور سن دورسنگ غایب‌نی بلگوچی دیب آیدرلر شول وقت الله تبارک و تعالی‌نگ اوزی رسول لرغه امت‌لرنگ نامه جواب برن‌لرنی و ناطریقه زندگی ادن‌لرنی و رسول‌لردن سونگره نامه یول چقرن دق‌لرنی بر بیان اُتب خبر برر پس هر کم قیامت‌ده خداغه ملاقات ادنده خداغه خالص ایمان بلن و پیغمبر لرغه تصدیق اُتب و شرک‌دن و نفاق‌دن پاک بولب و گناه ایشلردن اجتناب اُتب و خداغه و رسول‌غه مطیع بولن‌لری دوست توتب و عاصی بولن‌لری یمن گورب خداغه ملاقات اتسه اونده قیامت‌ده خدانسنگ عرش‌نگ سایه سنده بولر و غم‌دن غایفی‌دن نجات تفر و هر کم خداغه ملاقات ادنده اگر شرک و نفاق قلبنده بار بولسه یا گناه کبیره‌لره مرتکب بولن بولسه یا دین‌نگ احکام لرندن بیرنه انکار اتگان بولسه محشر میداننده گون‌نگ نیزه بویی گلن وقتنده مُنگ یل لاب سقلارلر تا خلائق‌لرنگ آره سنده حکم ادلیان چا پس پیغمبرغه تابع بولن‌گ دستورات‌لرنی انجام برن‌گ تا قیامت‌ده مشکلات بلن روبرو بولمز یالی اولم دیگان ذات حق دور اولنگدن سونگ تیرلب خداغه ملاقات اتمکده حقدور سورغ سؤال‌ده حقدور اونگه گوره شول گون اچون آماده‌لق گورن‌گ گچن‌لردن عبرت آلن‌گ بو زمان‌نگ آیلنب دورمغی گیجان‌گ گدب گوندیزن‌گ گلب دورمغی جوان‌لری قرّی‌لری یوق اتدی بعضی علماء‌لر شو حقه آیدبدور:

أَفَنِي الْقُرُونِ الَّتِي كَانَتْ مُنْعَمَةً	كَرُّ اللَّيَالِي إِقْبَالًا وَإِذْبَارًا
يَا رَاقِدَ اللَّيْلِ مَسْرُورًا بِأَوَّلِهِ	إِنَّ الْحوَادِثَ قَدْ يَطْرُقُنْ اسْحَارًا
لَا تَأْمَنَنَّ بِلَيْلٍ طَابَ أَوَّلُهُ	فَرُبَّ آخِرِ اللَّيْلِ أَجَحَّ النَّارًا

یعنی گیجالرن‌گ گدب گلب دورمغی نعمت‌لرنگ اچنده آسایش‌ده یتن اهل قرون‌نی فانی اُتب یوق اتدی ای گیجان‌گ اولنده خوش بولب یتن آدم آگاه بول حوادث‌لر دنگ وقتنده قفی‌نگ ققیان‌دور اولی خوش بولن گیجاگه بیل باغلاب اعتماد اتمه کوب لرچه گیجان‌گ آخرنده اوت‌لر یقلندور پس بو حیات زندگی‌گه اعتماد یوقدور دنیان‌گ سوچی سندن آجی‌سی کان‌دور کوب لرچه شادلق‌لر مصیبت‌غه تبدیل بولندور پس زندگی‌ده جوان لغه

مالنگه اعتماد ادري يوقدور كوب لرچه جوانلر ناکام بولب دنيادن گچدی لر پس زندگی ده قتی هوشیار بولنگ بو باش گونلک دنیا بلن آلدنمانگ .

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨﴾ وَمَنْ

خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ يَمَّا كَانُوا يَتَنَازَعُونَ ﴿٩﴾

قیامت گونده عمل لرننگ چکلمگی حقدور پس هر کم‌نگ عمل آغر گلسه پس شولردور نجاب تبغوجی لر و هر کم‌نگ عمل ینگل گلسه پس شولردور اوز عزیز جان لرنه ضرر بترن بزنگ آیت لرمزه یلن دیمکلری سبب لی پس قیامت‌ده کم‌نگ صالح عملی کان بولسه نجات تفر و کم‌نگ صالح عملی آز بولسه تلکه عمل لری کان بولسه اول آدم زیان کاردور چونکه سرمایه سی بولن عزیز عمرنی بیهوده ذاتلره صرف آتب اوزننگ سعادتنه سبب بولجق ذات لردن غافل بولبدور روایت آتب‌دور لر حضرت داود علیه السلام الله تبارک و تعالی دن استاب‌دور میزاننی منگه کوکز دیب‌دور الله تبارک و تعالی حضرت داودغه میزاننی اوز بولشی یالی کوکرب‌دور هر کفه‌سی مشرق بلن مغربنی توتب‌دور حضرت داود شونی گورب بی هوش بولب یقلبدور هوشنه گنده آیدبدور خدایا کم بشرر بو تکین میزاننگ کفه سنی حسنات بلن دولدرمغنی دیب‌دور الله تبارک و تعالی آیدبدور ای داود اگر من بندام دن راضی بولسم صدقه برلن بر چه خرما بلن شول میزاننگ کفه سنی دولدررن دیب‌دور پس شیله بولسه انسان بهر وسیله کوشش اتملی اوزننگ خالق بولن پروردگارنگ رضایتنی حاصل آتجک بولملی خداننگ ناراضی بولجق ذات لرنه یقین برملی دالدور میزاننگی آغر آتجک ذات لر اوزنگدن صادر بولیان صالح عمل لرنگ‌دور.

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشٌ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾

و تحقیق بز سزگه یر یوزنده زندگی اتمگه جای و مکان بردم و سزنگ اچون یرده زندگی اتمگه وسیال‌لرنی پیدا اتمد سزلر چه بیله آز شکر اتیانگز الله تبارک و تعالی یرنی انسان‌نگ سکونت اتمگنه قابلیت لی خلق آتب‌دور و انساننگ منافع‌لری اچون یرده اسباب‌لر وجوده گترب‌دور انسان شو ذات لرننگ شکرنی کاملاً بر جای آتب بلمیار شکر اتمکده کوتاهه چلق آتب نافرمان بولیار سزنی تمکین اتمد دیدگی یرداکی ذات‌لره سزنی مالک اتمد و سزنی مسلط اتمد و سزگه قدرت بردم یرده و یرداکی ذات لرده نافورم تصرف اتسنگز آدنگ دیدگی دور پس انسان شو خداننگ برن قدرتنی دنیاننگ سعادت

نه صرف آتب بلیار و آخرت نگ سعادت نی کسب اتمگه ده صرف آتب بلیار پس شو خداننگ برگان قدرت بلن و شو استعدادنگز بلن معرفت کسب آدنگ و خداننگ راضی لغنه سبب بولیان صالح عمل لرغه صرف آدنگ پس خداننگ بو نعمتلرنگ قدرنی بلب شکرنی بر جای آدنگ نعمت نی هیچ کمدن آیرلمز مگر نعمت نگ قدرنی بلمسه و شکرنی برجای اتمسه شوندن نعمت زائل بولب آیرلر نعمت نگ شکرنی بر جای اتسنگ نعمت دوام تفر و زیاد بولر.

وَلَقَدْ خَلَقْتُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا

إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿۱۱﴾

و تحقیق بز سزنی یوقدن بار آتب خلق اتدک اوندن سونگ سزنی صورت غه گتردک مقصود حضرت آدم عیله السلام دور یعنی بز آدمی خلق اتدک و صورت غه گتردک اوندن سونگ فریشته لره آیدق آدم غه سجده آدنگ دیب پس تمام فریشته لره آدم غه سجده اتدی لر مگر ابلیس سجده اتمدی و سجده اُتیان لردنگ جمله سندن بولمدی .

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿۱۲﴾

اللَّهُ تبارک و تعالیٰ ابلیس گه آیدی نامه ذات مانع بولدی من سنگه امر اتگان و قتمده آدم غه سجده اتمدنگ ابلیس لعین آیدبدور من آدم دن یخسراق دور من چونکه منی اوت دن خلق اتدنگ و آدمی پلچق دن خلق اتدنگ دیب دور ابلیس حضرت آدم نگ ظاهر صورتنه نظر آتب حقیقت دن غافل بولبدور حضرت آدم ده بار معنویات غافل بولب پلچق دیب آیدبدور در نتیجه ملعون بولب خداننگ درگاهندن قُولب داشلنبدور پس شوندن عبرت آلملی ابلیس یالی ظاهر بین بولملی دال هر کم ابلیس کمین ظاهر بین بولسه اوز زماننگ ابلیس بولر ابلیس خداغه عاصی بولمغه سببندن فریشته صفت دن آیرلب شیطان صفت بولبدور اگر بر آدم خداغه عاصی بولب گناه ایشلره غرق بولب توبه اتمسه اونگده انسانیت صورت آیرلب یوزنده ایماننگ نوری بولمز بکلی انسان صورت تغییر تبمسه ده دقت نظر اتسنگ فورم شکلی بشقه فورم بولندور اما قیامت ده حقیقه تغییر نفب دنیاده اتگان تلکه عمل نگ صورتنه تبدیل بولر پس گلنگ قرآن غه تابع بولب حضرت رسول اکرم (ص) نگ ایزندن یورینگ عمل ده و اخلاق ده شونگه تابع بولنگ تا ایکی دنیاده بحث لی بولریالی.

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾

الله تبارک و تعالی شیطان غه آیدی جنت دن چق آشاق دوش سنگه دوغری دالدور جنت ده تکبرلک اتمگنگ پس جنت دن چق تحقیق سن خوار و ذلیل بولغوجی لردن دور سنگ ینقی آیت ده تکبرلک ننگ نهایت ده یمن ذات دقنی بیان اتمک باردور ابلیس ننگ ملعون بولب رحمة دن قولمغی تکبر بولمغی سبیدن دور تکبرلک شبله بر یمن ذات بولنسنگ حضرت رسول اکرم (ص) آیدبدور «مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ اللَّهُ وَ مَنْ تَكَبَّرَ وَضَعَهُ اللَّهُ» یعنی هر کم خدا اچون تواضع لی بولسه الله تبارک و تعالی اونگ درجه سنی ییک ادر و هر کم تکبرلک آتب متکبر بولسه الله تبارک و تعالی اونی پست ادر آشاق دوشرر شونی خوار و ذلیل ادر خلقنگ گوزندن دوشر خالقنگ گوزندن دوششی یالی روایت آتب دور لر علماء لردن بر علماء حضرت ابی یزید البسطامی ننگ حضورنه گلبدور و آیدبدور ای ابا یزید بز سنگ بلیان ذاندگی بلیارس اما بزده اثر ظاهر بولمیار دیب دور حضرت با یزید شونگه آیدبدور سن بر سید حوزنی آلدہ سبدی بوینگدن آسغل و اوبده گزب جار چکب آید هر کم منی بر مرتبه اورسه شونگه بر حوز برجک دیب تا حوز توکنب تمام بولیان چا شو ایشنی آت دیب دور اگر شو طریقه اتسنگ اثر سنده ظاهر بولر دیب دور اول علماء استغفر الله دیب اوزنگ شو ایشی بشرمجغنی بلدرب دور حضرت بایزید بسطامی شونگه آیدبدور من سنگه نصیحت آتب تکبرلکدن نجاب برجک بولیارن سن تکبرلکدن استغفر الله دیب آیدیانگ دیب دور پس سنده تا تکبرلکبا هیچ ذات ننگ اثری ظاهر بولمز دیب دور پس تکبرلک شو طریقه سنگ بشقه عمل لرنگنی ظاهر آتب نتیجه سنی آیریان ذات دور.

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾

ابلیس لعین ملعون بولب قولندن سونگ آیدبدور منگه مهلت بر تا آدم و آدم اوغلنلری قبردن تورزلیان چا دیب دور الله تبارک و تعالی شونگه آیدی البته سن مهلت برلگان لردن دور سنگ شیطان لعین شو طریقه خدادن مهلت استاب دور تا آدم لری گمراه آتب آز درمغه فرصت کان بولسون دیب الله تبارک و تعالی ابلیس گه مهلت بریدور آدم لری امتحان اتمک اچون و مخلص یلن مخلص دال لرنگ آره سنده فرق برمک اچون بعضی لر آیدبدور الله تبارک و تعالی ابلیس ننگ آیدننی آتب مهلت بردی شونگ اوزلقی اتگان

عبادت لری سبیلی اوزل یرده و آسمانده کوب عبادت اُتب دور شونگه مقابلنده مهلت
برب آیدنی اُتب دور تا عمل اتگوچی لرنگ عملنی ضایع اتمیان لگنی بلدرجک بولب
دیب دور.

قَالَ فِيمَا آغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَا تَجِدُنَهُمْ فِي بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ
خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٧﴾

ابلیس لعین آیدی منی گمراه اتمگنگ سبیلی منده آدمنی و آدم اوغلنلرنی گمراه اُتب آز
درمق اچون سنگ دوغری یولنگده اوتررن اوندن سونگ من شولرنگ اوندن آردندن و
سغندن و سولندن گلرن و سن شولرنگ کوفسنی شکر اُتیان تبمرسنگ دیب دور شو
آیتده شیطاننگ اوندن گلرن دیب آیدمغی آخرت طرفندن گلب آخرت باره سنده شکه
سلرن دیدگی دور آردندن گلرن دیدگی دنیا طرفندن گلب دنیانی آوه دن کوکزب دنیا بلن
آلدارن دیدگی دور سغندن گلرن دیدگی یخشی ایشلری ادنده ریاغه سلب عجب و غرور
بلن مبتلی ادرن دیدگی دور سولندن گلرن دیدگی گناه ایشلرنی گوزنه آوه دن کوکزب گناه
ایشلر بلن گرفتار ادرن دیدگی دور پس شیطان لعین قالمین لر یالی بولب مؤمن لرنگ
یولنده اوترب چهار طرفندن گلب آز درمغه قصد اُتجک دور اونگه گوره شیطاننگ
اوغرنه گدب آلدنچق لرکان دور و خدانگ نعمتنه شکر اُتجک آزدور .

قَالَ أَخْرِجْ مِنْهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا لَمَنْ يَبْعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾

الله تبارک و تعالی ابلیس گه آیدی ای ابلیس سن جنت دن خوار و ذلیل و مردود بولن
حالنکده چقب کت هر کم آدم اوغلنلرندن سنگه تابع بولسه و سنگ آیدنگی اتسه البته
من جهنمی سزنگ همانگردن دول دوررن سنی ده غایغمرن و سنگه تابع بولن لری ده
غایغمرن پس شیطان بلن دوزخغه داخل بولجق آدم لر قیامت حقنده و دنیانگ حقنده
حسنات باره سنده و گناه ایشر باره سنده شیطانغه تابع بولب شوننگ استیان فورمنده
ایشلاب شیطاننگ حزبندن بولجق آدم لردور پس عاقل آدم خبر دار بولر هیچ بر ایشده
شیطانغه تابع بولمز شیطاننگ وسوسه سندن اجتناب ادر تا دوزخغه گیریان لرنگ جمله
سندن بولمز یالی خلاصه الله تبارک و تعالی قیامتده دوزخنی شیطان لردن و شیطان
صفت آدم لردن دولدرجقدور حدیث شریفده گلب دور «اِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ وَضِعَ إِلَى كُلِّ
مُؤْمِنٍ رَجُلٍ مِنْ أَهْلِ الْمَلَأِ فَقِيلَ هَذَا فِدَاؤُكَ مِنَ النَّارِ» یعنی هر وقتیکه قیامت گونی بولسه

هر مؤمن آدم غه کافر لردن بیرنی برب آیدرلر شو کافر سنگ فدانگدور دوزخ دن دیب
پس هر مؤمن اچون بر کافر نی فدیہ آتب دوزخ غه تشله چقدورلر بشقه ملت لر مؤمن لرگه
فدا بولجق دورلر شو طریقه بولب دوزخ نی دولدرلجقدور شو حدیث شریف الله تبارک
و تعالیٰ ننگ نہایت ده لطف و رحمتنه دلالت اتیار چونکہ اوز ننگ دوست لرنه
دشمان لرنی فدا آتجک دور پس عزیز مسلمان لر شو ذات لره چن یورگدن ایمان گتر ب
تصدیق اتملی و ایمانگه گوره عمل آتب دوزخ غه گیران لردن بولمچق بولملی .

وَيَتَّكُمُ اسْكُنُ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا

مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

الله تبارک و تعالیٰ حضرت آدم غه خطاب آتب آیدی ای آدم سن و خاتوننگ جنت ده
سکونتاتب بولنگ پس جنت ننگ قایسی یرندن و قایسی ذات لردن ایسته سنگز ایینگ اما
شو درخت غه یقین برمانگ اگر شو درخت دن ایسنگز اونده ظالمین لرنگ جمله سندن
بولر سنگز حضرت آدم غه سکونت ات دیب خطاب ادلن جنت آخرت ننگ جنت دور و
جنت الخلد دیب آد برلیار دیب اکثر مفسرلر آیدبدورلر اوندن سونگ حضرت آدم نی
نهی ادلن درخت اکثر علماء لر و مفسرلر بوعدی دور دیب آیدبدورلر.

فَوَسَّوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءِ تَيْهَمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا

رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي

لَكُمْ آلِينَ النَّاصِحِينَ ﴿٢١﴾

پس شیطان لعین آدم آتا حوا آناگه وسوسه اتدی تا شولرنگ مخفی ادلب اورتلیان
عورتلرنی بیرنی بیرنه ظاهر اتمک اچون و آیدی سزلرنی پروردگارنگز شو درخت دن منع
اتمدی مگر اینکه سز شوندن ایسنگز ایکی نگزده فرشته بولجق یا ایکی نگزده
همیشه لک قالجق اونگه گوره سزنی فرشته اتمجک بولب و همیشه لک قالدرمچق بولب
منع اتدی دیب دور و شولرغہ قسم اچب آیدی من سزگه نصیحت اتگوچی دوست
دورمن دیدی ابلیس ننگ غرضی حضرت آدم دن جنت ننگ لباس لرنی چقدرب
عورت لرنی آچدرب فرشته لرنگ حضورنده رسوا اتمک مش شو آیت دن بلی بولیار
عورتنگنی آچمق اگر چه اوز خاتوننگ حضورنده بولسه ده قبیح مش چونکہ شول وقت
حضرت آدم ننگ حضورنده برجه اوز خاتون بارمش پس بدون حاجت و بدون ضرورت

عورتنگی آچمق قتی قبیح ذات دور اصحاب لرننگ بعضی لری تا دنیادن گچیان چالر اوز عورت لرنه نظر اتمان دورلر پس اوز عورتنگی اوزنگ گورمک قبیح بولسه بشقه لرننگ عورتنه نظر اتمک نهایت ده قبیح ذات دور قبیح ذات نی قبیح بلسنگز یوزنگزنگ نوری گتمز.

فَدَلَّهِمَا بِرُؤُوسِهِمَا إِذَا وَقَفَا عَلَى الشَّجَرَةِ بِدَتْ لَهُمَا سَوْءُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ ۖ وَفَادَهُمَا رَبُّهُمَا الْاَلَمْ أَنَّهُمَا كَمَا عَنِ تِلْكَ الشَّجَرَةِ ۚ وَاقُلْ لَّكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٢﴾

پس شیطان لعین شولرنی آلداب ایمانگ دیب آیدلن درخت دن ایمگه مائل اتدی پس وقتیکه حضرت آدم و حوا شول درخت دن اینلرنده جنت ننگ لباس لری بدن لرندن آیرلب عورت لری آشکار بولدی و هر ایکی سی جنت ننگ باغ لرننگ یفراق لرندن آلب بدن لرنی اورتمگه شروع اتدی لر و شولرننگ پروردگاری شولرنی ندا آتب ایدی آیا من سزنی شول درخت دن نهی اتمدم می و سزگه آیدمدمی شیطان سزنگ آشکار دشمانگز دور دیب الله تبارک و تعالیٰ حضرت آدم غه آیدبدور آیا شو نعمت لر سنگه کافی بولمدی شو مننگ ایمه دیگان باغمدن ایمسزلگه دیب دور شونده حضرت آدم آیدبدور بلی یارب لکن من گمان اتمدم بر احدی یلندن قسم اچر دیب اونگه گوره آلدندم دیب دور.

قَالَ رَبِّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِن لَّكَ تَعْفِرُ لَنَا وَتَرْحَمَنَا لَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾

حضرت آدم و حوا هر ایکی سی آیدی لر پروردگارا بز اوز جانمزه ظلم اتدک اگر سن بزنی مغفرت آتب گناه مزنی عفو اتمسنگ و بزگه رحم اتمسنگ البته بز زیان کارلردن بولرس پس حضرت آدم و حوا ایکی سی شیطان لعین ننگ اچگان قسم لرنه آلدنب دورلر اما فوری حقیقت دن آگاه بولب توبه و استغفار آتب دورلر پس عاقل آدم حضرت آدم دن عبرت آلب اتگان گناه لرنه تیزلقده توبه آتب خدادن مغفرت طلب ادر.

قَالَ أَهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾

اللہ تبارک و تعالیٰ حضرت آدم بلن حواغہ و ابلیس گہ آیدی جنت دن یرگہ دوشسنگ
 یری بیرنگزہ دشمان بولب حالنگزده و سزنگ اچون یرده بر معین بولن مدت گہ چلی
 قرار تبمق و نفع لنمق باردور اللہ تبارک و تعالیٰ ینہ آیدی سز یرده زندگی اُتب
 یاشارسنگز و شونده اولب دفن ادلسنگز و قیامت ده یردن تیرلب چقرلسنگز حساب و
 جزا اچون حضرت آدم غہ فریشتہ لر حسد خلق ادلرنده فریشتہ لرہ امر اتدی آدم غہ
 سجدہ اُدنگ دیب حضرت آدم نگ باشندہ تاج باردی بدنندہ جنت نگ لباس لری باردی
 درجہ ده اوزندن آنگرده مقام یوقدی برجہ گناہ سیبلی باشندن تاج قشدی بدنندن
 جنت نگ لباس لری آیرلدی شاتلغی غمہ تبدیل بولدی قربت دن آیرلب دش بولدی پس
 برجہ گناہ نگ شوملغی شو طریقہ بولسہ وای بشدن آیفہ گناہ گہ غرق بولن لرنگ حالنہ پس
 عزیز مسلمان لر شو طریقہ ذات لردن عبرت اَلملی شیطانگ و سوسہ سی بلن اَلدنملی
 دال دور شیطان اوزننگ و سوسہ سی بلن جنت داکنی دشنہ چقریان دور پس دشنہ داقنی
 جنت گہ داخل اتمجک بولب زحمت چکیان دور اوندن سونگ انسانگ ایکی دنیا سونگ
 سعادتہ سبب بولیان ذات لری کسب اتملی مکان شو دنیاہ پس شو دنیاہ دنیا سونگ
 سعادتہ یتجک بولب زحمت چکشمزالی آخرت نگ سعادت اچونده کوشش
 اتملی دور.

يٰۤاٰدَمُ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَیْكَ لِبَاسًا یُّؤْرِیْ سَوْءَ تَکُمۡ وَرِیْشًا وَّلِبَاسَ التَّقْوٰی ذٰلِکَ خَیْرٌ

ذٰلِکَ مِنْ ءَاٰیٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّہُمْ یَذَّکَّرُوْنَ ﴿۱۶﴾

ای آدم اوغلنلری تحقیق بز سز لر اچون عورتنگزی اورتمگہ لباس نازل اتدک وزینت
 اچون لباس نازل اتدک و تقوی لق لباس ہمہ دن یخسراق دور شو طریقہ لباس نازل اتمک
 خدا ننگ فضل کرم ننگ نشانہ لرندن دور شاید سز وعظ لنب پند اَلرسنگز دیب پس اللہ
 تبارک و تعالیٰ جنت ده گناہ کار لرنگ بدنندن لباس لرنی آیرسہ ده آدم اوغلنلرنہ دنیاہ
 لباس گیمکنی تعلیم بریدور لباس نگ بعضی سی عورت نی اورتمک اچون دور
 و بعضی لری زینت اچون دور تقوی لق لباس لباس لرنگ یخسراق دور لباس بدننگی
 اورتب عورتنگی اورتسہ تقوی لق آبروینگی اورتر لباس دنیا گ رسوا لغندن سقلہ سہ
 تقوی لق آخرت رسوا لغندن سقلار لباس آدم لرنگ بدننی سَوَقْدَن سَقْلَشی یالی
 تقوی لق آدم لرنی عذابدن سقلار پس با تقوی بولجق بولنگ تا قیامت ده رسوا بولمز یالی .

يَبْنِيءَ آدَمَ لَا يَفْنِيَنَّكُمْ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَ تِهِمَا إِنَّهُ يَرِنَكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾

ای آدم اوغلنلری شیطان سزنی آز درب گمراه اتمسون آته أنه نگزی جنت دن آلداب چقرشی یالی شیطان حضرت آدم و حوادن جنت ننگ لباس لرنی چقردی تا شولرغه اوز عورت لرنی کوکزمک اچون تحقیق شیطان و شیطاننگ شکری سز لرنی سزنگ گورمیان یرنگدن گورر تحقیق بز شیطاننی ایمان گترمیان لر اچون دوست آیلندردق پس شیطان بشرنگ قدیمی دشمان دور چونکه شیطان قتی بر خطرلی دشمان دور اول سزنگ گورمیان طرفرنگزدن گوریان دور پس دشماننگ یمنی گورنمانی گلیان دشمان دور اونگه گوره شیطاننگ وسوسه سندن خبردار بولنگ شیطاننگ اوغرنه گدیده هلاک بولاغمانگ روایت آتب دور لر الله تبارک و تعالی ابلیس گه آیدبدور حضرت رسول اکرم (ص) ننگ یاننه برده سوران سؤالنه جواب بر دیب دور ابلیس حضرت رسول اکرم (ص) ننگ یاننه گلبدور حضرت رسول اکرم (ص) شوندن سورابدور سن کم بولرسنگ دیب اول آیدبدور من ابلیس دورن دیب دور حضرت رسول اکرم (ص) آیدبدور نامه دیب گلدنگ دیب دور ابلیس آیدبدور الله تبارک و تعالی آیدی حضرت مُحَمَّدنگ یاننه بَر نامه سوره سه جواب بر دیدی اونگه گوره گلدم دیب دور حضرت رسول اکرم (ص) ابلیس دن سورابدور مننگ اَمتمدن دشماننگ نه چه دور دیب دور ابلیس آیدبدور سنگ اَمتنگدن دشمانم اون باش دور دیب دور اولنجی دشمانم سن دورسنگ ای مُحَمَّد دیب دور اکنجی پیشوای عادل اوچون جی سی تواضع لی و پست پال بای آدم تورتنجی توغرچی تاجر باشنجی تواضع لی عالم آلتنجی نصیحت اُتیان مؤمن یدنجی قلب شفقت لی آدم سکزنجی توبه سنده ثابت آدم توقزنجی حرام دن سقلنیان آدم لوننجی همیشه طهارت لی آدم اون بیرنجی صدقه نی کان بریان آدم اون اکنجی یخشی اخلاق لی آدم اون اوچونجی خلق لر نه یتریان آدم اون تورتنجی قران بلب عمل اُتیان آدم اون باشنجی گیجه خلق لر یتیرقا تورب نماز اوقیان آدم دیب دور حضرت رسول اکرم (ص) سورابدور مننگ اَمتمدن سنگ دوست لرنگ نه چه دور دیب دور ابلیس آیدبدور سنگ اَمتنگدن مننگ دوست لرم اون نفر دور دیب بیر پیشوای جبار و بیر تکبر لی آدم ویری خیانت کار تاجر و

بیری عرق شراب اچیان آدم و بیری آدم اولدریان آدم و بیری ریاکار و بیری یتیم‌نگ و یتیم یالی عاجزنگ مالنی اییان آدم و بیری نزول خوار و بیری زکات‌نی بر میان آدم و بیری اوزین اوزق آرزولر بلن مبتلی بولن آدم دیب‌دور . پس شیطان کافرلرنگ دوست‌لری بولشی یالی گناه کارلرنگ‌ده دوست‌لری‌دور هر کم بر گناه ایش اتسه حتماً شیطان‌غه تابع بولب گناه ایش اذن‌دور شیطان‌غه تابع بولن آدم شیطان‌نگ دوست‌دور.

وَإِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ

بِالْفَحِشَاءِ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿۲۸﴾

مکه‌نگ کافرلری بر تلکه ایشنی اتسه‌لر آیدیارلر بز آتا بابالرمزی شو ایشنگ اوستنده تبدق یعنی شو ایشنی آتالرمزده ادردی الله تبارک و تعالی شونگ بلن امر اتدی دیب سن ای مُحَمَّد شولرغه آید الله تبارک و تعالی فحشاء بلن امر اتمز آیا سزلر بلیمان ذاندگزی خداغه نسبت بریانگزمی مکه‌نگ کافرلی بت‌غه عبادت اُتیان‌مش و طواف اذنلرنده چو یلنغچ طواف اُتیان‌مش‌لر شولرغه نامه دیب یلنغچ طواف اُتیانگز دیب آیدلنده شونده جواب بریان‌مش آته بابالرده شو طریقه طواف اُتیان‌مش‌لر بزده شولردن تقلید اُتیارس دیب و خداغه یلن‌نی نسبت برب خدا شو طریقه امر اتدی دیب آیدیان‌مش‌لر پس کافرلر جواب ایکی ذات‌مش بیری تقلید و بیری یلندن خدا‌نگ آیدمدق ذاتنی آیدی دیب خداغه افتراء اُتمک‌مش تلکه لکده تقلید اُتمک مسلمان‌لری بهیچ وجه دوغری دالدور پس خلق‌لری گورلده اُتجک بولسنگ یخشی ایشلرده گورلده اُتملی‌دور صالح عمل لرده و یخشی اخلاق لرده گورلده اتسنگ سنده شولر یالی یخشی بولر سنگ اما تلکه‌لری گورلده اتسنگ خصوصاً کافرلری گورلده اُتب شولرغه تابع بولسنگ اونده هلاک بولم‌نگ حتمی‌دور پس اولاً یخشی لقه‌ده اوز‌نگ خلق‌لره سرمشق بول خلق‌لر سنی یخشی لقه‌ده گورلده اتسون بَر اونی بشر‌م‌سنگ یخشی لقه‌ده خلق‌لره تابع بول خلق‌نگ یخشی ذات لرنه تابع بول یخشی‌نی گورلده اتسنگ یخشی‌لردن بولجنگه شک یوقدور اما تلکه آدم‌لری گورلده اتسنگ لباس‌نگی شکل‌نگی و طوین‌نگی تلکه‌لره گوره اتسنگ اونده سنده تلکه‌لردن بولب هلاک بولجنگه شک یوقدور پس گلنگ انبیاء‌لری و اولیاء‌لری و مجتهد‌لری و علماء‌لری گورلده ادیلینگ شولرنی اوز‌م‌زگه سرمشق ادیلی شولرنگ یوران یولندن یوراییلی تا قیامت‌ده شولرنگ جوارنده بولب اولی سعادت‌دن پای آریالی.

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ

مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿١٤﴾

و هر وقتی که و که مکرمهنگ کافرلری بر تلکه وفاحشه ایشنی اتسهلر آید یارلر بز آتا بابا لرمزی ده شو ایشنی آتیان تبدق و الله تبارک و تعالی ده شو ایش بلن امر اتدی دیب ای مُحَمَّد سن شولرغه آید البته الله تبارک و تعالی فحشاء ایش بلن امر اتمز آیا سز بلیمان ذادنگری خداغه نسبت بریانگزمی ای مُحَمَّد سن شولرغه آید مننگ پروردگارم عدالت بلن و انصاف بلن حکم اتدی و شولرغه آید خداننگ عبادتنه یوزلنگ هر نمازنگ و قتنده و عبادتنی خداغه خاص آتب خداغه عبادت آدنگ سزنی ابتداده پیدا قلشی یالی ینه ده پیدا بولب شوننگ طرفنه اورلب بررسنگز شول وقت اوز عملنگزه گوره جزا بر ینقی آیت دن بلی بولیار اولاً عبادتنی بلب شریعتنگ دستورنه مطابق عمل اتملی اونندن سونگ شونی فقط خداغه خاصی اتملی پس عبادت دوغری بولمسه یا خدا اچون خاص بولمسه اونده اول عبادت خدا درگاهنده قبول بولمز اونندن سونگ انساننگ ینه تیرلب خداننگ حضورنه برجمنی گترمگه قادر بولیان الله سونگرده تیرلدب وجوده گترمگه قادر دور سونگره پیدا بولمق اولقی پیدا بولمقدن مشکل دالدور.

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ

دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

الله تبارک و تعالی بر فرقهنی هدایت آتب ایمانغه توفیق بردی و بر فرقه گمراه لکده ثابت بولدی چونکه اولر خدانی قویب شیطانلرنی اوزلرنه دوست توتندی لر و گمان اتدی لر اوزلری دوغری یولده دورلر دیب پس گمراه بولمگ سبب ایکی ذات بولدی بیرى خداننگ امرنی قویب شیطاننگ و سوسه سنه تابع بولمق و بیرى اعتقادلرنی گماننگ اوستنه بنا اتمک پس کافرلر خداننگ امرنی قویب شیطاننگ و سوسه سنه تابع بولبدور و هم اوزلرنی دوغری یولده دور دیب گمان آتب دورلر پس مسلمان آدمنگ ایماننده شک بولملی دالدور چن یورگدن تصدیق اتملی ایمانده شک و تردید اتمک بهیچ وجه دوغری دالدور ایمان قلبنگده گوگرملی تا اعضالرنگده ایمان باغنگ میوهلری آشکار بولریالی قلبنگده ریشه اورمدق ایمان دوام تبمز.

﴿يَبْنِيءَ آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ

الْمُسْرِفِينَ﴾

ای آدم اوغلنلری هر نمازده لباسنگزی گینگ و عورتنگزی اوزتنگ وایینگ و اچنگ و سریف اتمانگ تحقیق الله تبارک و تعالی سریف اتگوچی لری دوست توتمز یعنی شولرغه عذاب برر شو آیت نگ سبب نزول شودور جاهلیت وقتنده عرب لرنگ نادان لری طواف أتجک بولن لرنده چویلنغچ بولب طواف آتیاں مشلر و حج وقتنده غذا ایمانی بر آزه حق اولمز یالی اییاں مشلر و حیوان لرنگ سودنی اچمیان مشلر شونده ینقی آیت نازل بولب دور و آیدبدور ای آدم اوغلنلری هر مسجدنگ یاننده چه نماز اچون بولسون و چه طواف اچون بولسون لباسنگزی گینگ و خدانگ نعمت لرندن ایینگ و اچنگ حج موسمنده ایمکدن سقلنمانگ و سریف آتب ضایع اتمانگ الله تبارک و تعالی سریف اتگوچی لره عذاب برر دیب دور اوندن سونگ ینقی آیت نازل دلیل دور نمازده و طواف ده عورتنگ اورتمک نگ فرض دقنه ینقی آیت نگ خلاصه سی شودور طواف اتسنگز یا نماز اوقیسنگز عورتنگزی اورتنگ و حج گون لرنده اونگره حلال ادلن نعمت لری حرام آتب سریف اتمانگ دیدکی دور اوندن سونگ اسراف دیدگی خدانگ رضاسی یوق ذات غه صرف اتمگه آیدلار مالنی هر مقدار خدانگ رضا بار یره صرف ادنگ بلن اونگه اسراف دیلمز حرام غه صرف اتسنگ یا حلالنی حرام دیب حکم اتسنگ اسراف بولر روایت آتب دورلر هارون نگ بر نصرانی طیبی بارمش شول طیب بر علماءدن سورابدور آیا سزنگ قرآننگزده طیب لک علمندن ذات بارمی دیب دور شونده شول عالم آیدبدور الله تبارک و تعالی تمام طیب لک علمنی بر یارتی آیت ده جمع آتب دور دیدی شونده شول نصرانی طیب سورابدور قایسی دور دیب شول عالم آیدبدور (کُلُوا وَشَرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا) دیب اوقیب دور یعنی وقتنده ایینگ اچنگ اما سریف اتمانگ دیب دور اوندن سونگ سورابدور آیا سزنگ پیغمبر نگزدن طیب لک باره سندن اثر بارمی دیب دور شول عالم آیدبدور حضرت رسول اکرم تمام طیب لک علمنی بر آزه حق کلمه لرده بیان آتب دور نصرانی طیب سورابدور قایسی کلمه لرده دیب شونده شو عالم آیدبدور حضرت رسول اکرم آیدی (الْمَعْدَةُ كُلُّ دَاءٍ وَالْحَمِيَةُ رَأْسُ كُلِّ دَوَاءٍ) یعنی معده آشخانه تمام درد لرنگ اوی دور و آزیمک و آشخانه نی قاووز سقله مق همه دوالرنگ بشلقی دور دیدی دیب شول وقت ینقی نصرانی طیب آیدبدور سزنگ کتابگز قرآن ده و پیغمبر نگزنگ